

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

TEKSTİL TEKNOLOJİSİ

ÖZEL BASKI EFEKTLERİ 2

Ankara, 2013

- Bu modül, mesleki ve teknik eğitim okul/kurumlarında uygulanan Çerçeve Öğretim Programlarında yer alan yeterlikleri kazandırmaya yönelik olarak öğrencilere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmış bireysel öğrenme materyalidir.
- Millî Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak verilmiştir.
- PARA İLE SATILMAZ.

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	ii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	3
1.1. Yıldızlı Baskı Patı Hazırlama	4
1.2. Baskının Yapılışı	5
1.3. Son İşlemler	6
UYGULAMA FAALİYETİ	8
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	11
ÖĞRENME FAALİYETİ-2	12
2. SEDEF BASKI	12
2.1. Sedef Baskı Patı Hazırlama	12
2.2. Sedef Baskının Yapılışı	13
2.3. Son İşlemler	14
UYGULAMA FAALİYETİ	16
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	19
ÖĞRENME FAALİYETİ-3	20
3. SİM BASKI	20
3.1. Simli Baskı Patı Hazırlama	21
3.2. Sim Baskının Yapılışı	21
3.3. Son İşlemler	22
UYGULAMA FAALİYETİ	24
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	27
MODÜL DEĞERLENDİRME	28
CEVAP ANAHTARLARI	29
KAYNAKÇA	30

AÇIKLAMALAR

ALAN	Tekstil Teknolojisi
DAL/MESLEK	Tekstil Baskı ve Desenciligi
MODÜLÜN ADI	Özel Baskı Efektleri 2
MODÜLÜN TANIMI	Özel baskı efektlerinden yıldız, sedef ve sim baskıyla ilgili temel bilgi ve becerilerin kazandırıldığı öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/32
ÖNKOŞUL	Özel Baskı Efektleri 1 modülünü başarmış olmak
YETERLİK	Özel Baskı Efektlerini uygulamak
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Öğrenci bu modül ile uygun ortam sağlandığında, tekniğine uygun olarak özel baskı efektlerini uygulayabileceksiniz. Amaçlar 1. Tekniğine uygun olarak yıldız baskı yapabileceksiniz. 2. Tekniğine uygun olarak sedef baskı yapabileceksiniz. 3. Tekniğine uygun olarak sim baskı yapabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Donanım: Kimyasal maddeler, yıldızlı baskı patı, sedef baskı patı, simli baskı patı, fikse makinesi, baskı kalıbı, rakle, mikser Ortam: Aydınlatma atölye veya işletme ortamı
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modülün içinde yer alan, her faaliyetten sonra verilen ölçme araçları ile kazandığınız bilgileri ölçerek kendi kendinizi değerlendireceksiniz. Öğretmen, modülün sonunda, size ölçme aracı (test, çoktan seçmeli, doğru-yanlış, vb.) kullanarak modül uygulamaları ile kazandığınız bilgi ve becerileri ölçerek değerlendirecektir.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Tekstil baskıcılığında metraj baskının yanı sıra parça baskıcılık da önemli bir yere sahiptir. Parça baskıda farklı efekt kazandıran özel baskıların çeşitliliği tekstil piyasasına canlılık kazandırmakta, dolayısıyla özel baskılara eğilim artmaktadır.

Parça üzerine yapılan özel baskıda boya ve kimyasal madde atığının az oluşu, işletmeciler için önemli bir avantaj olmaktadır. Ayrıca özel baskılar için malzeme tedarikinin kolay ve ucuz olması yapılan baskıların çok zaman almayışı da önemli bir avantajdır. Kimyasal madde üreticileri için de özel baskıların baskı patları ve kimyasalları yeni bir pazar oluşturmuştur.

“Özel Baskı Efektleri 1” modülüyle varak, batık ve devore baskıya ait bilgi ve becerileri edinmiştiniz. Bu modülde öğreneceğiniz yaldız, sedef ve sim baskı, görünüşleri itibarıyla birbirine çok benzeyen baskılardır. Bu baskıları ancak yaparak ve sonuçlarını kıyaslayarak ayırt edebilirsiniz. Bu modül sonunda da edineceğiniz bilgi ve becerilerle yaldız, sedef ve sim baskı yapabileceksiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Öğrenme faaliyetinde kazandırılacak bilgi ve beceriler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında, tekniğine uygun olarak yıldız baskı yapabileceksiniz

ARAŞTIRMA

- Çevrenizi araştırarak yıldız baskı yapan atölye ve işletmeleri gezerek yıldız baskı hakkında bilgi toplayınız.
- Yıldız baskı ile diğer baskıları kıyaslayan bir rapor hazırlayınız.

1. YALDIZ BASKI

Yıldız baskı, kumaşa farklı efekt kazandıran özel baskılardan biridir. Uygulanışı, pigment boyar maddelerle baskı gibidir. Yıldız baskının görünüşü daha parlak ve canlıdır.

Yıldız baskı, yıldız baskı tutkalına yıldız tozu karıştırıldıktan sonra kalıp ile kumaşa aktarılan parlak görünümlü özel bir baskı çeşididir.

Yıldız baskıda kullanılan ve baskıya renk veren yıldız tozu, kumaşa ne kadar iyi bağlanırsa, yapılan baskının yıkama ve sürtünme haslıkları da o kadar iyi olacaktır. Yıkama veya sürtünme sonrası yıldızların dökülmesi istenilen bir durum değildir.

Resim 1.1: Yıldız baskı örneği

1.1. Yıldızlı Baskı Patı Hazırlama

Yıldız baskıda kullanılan yıldızlı baskı patı, yıldız baskı tutkalına yıldız tozu karıştırılarak hazırlanır. Pata renk veren yıldız tozudur. Yıldız tozu altın, bakır ve gümüş renklerde dir. Dolayısıyla hazırlanacak yıldızlı baskı patı da altın, bakır ve gümüş renklerinde olacaktır.

Resim 1.2: Yıldız tozu

Yıldızlı baskı patında yer alan kimyasal maddeler ve miktarları aşağıdaki gibidir:

Alginat (%3)	430 g
Gliserin	30 g
Binder	300 g
Fiksator	5 g
Yıldız tozu	200 g

Yıldız baskı tutkalı, yıldız tozu karıştırılmadan önce reçetede yer alan kimyasal maddelerin karıştırılmasıyla elde edilen karışımdır. Renksiz ve şeffaf görünümlüdür. Reçetede yer alan binder yıldız tozunu kumaşa taşıyan ve bağlanmasına yardımcı olan maddedir.

İşletmeler yıldız tutkalını kendileri hazırlayabildikleri gibi baskı kimyasalları üreten firmalardan hazır olarak da alıp kullanabilmektedir. Baskı yapılacağı zaman yıldız baskı tutkalına yıldız tozu karıştırılır. Karıştırılan yıldız tozunun rengine göre baskı patı da renklendirilmiş olur.

Resim 1.3: Yıldızlı baskı patı

1.2. Baskının Yapılışı

Yıldız baskı patını aktarmada kullanılan baskı kalıpları, düz baskıda kullanılanlarla aynıdır. İnce gözenekli gaze bezi ile yapılmış, önceden desen aktarılmış ve pozlandırılmış hazır kalıplar kullanılabilir.

Resim 1.4: Yıldız baskıda kullanılan baskı şablonunun yakından görünüşü

Yıldız baskı yapılacak kumaş, baskı masasına yerleştirilir. Kumaş, baskı esnasında kaymaması için yapıştırıcıyla masaya sabitlenir. Baskı şablonu kumaşın üzerine yerleştirilir.

Hazırlanan yaldızlı baskı patı, şablonun pat garaj alanına döküldükten sonra rakle yardımıyla baskı yapılır.

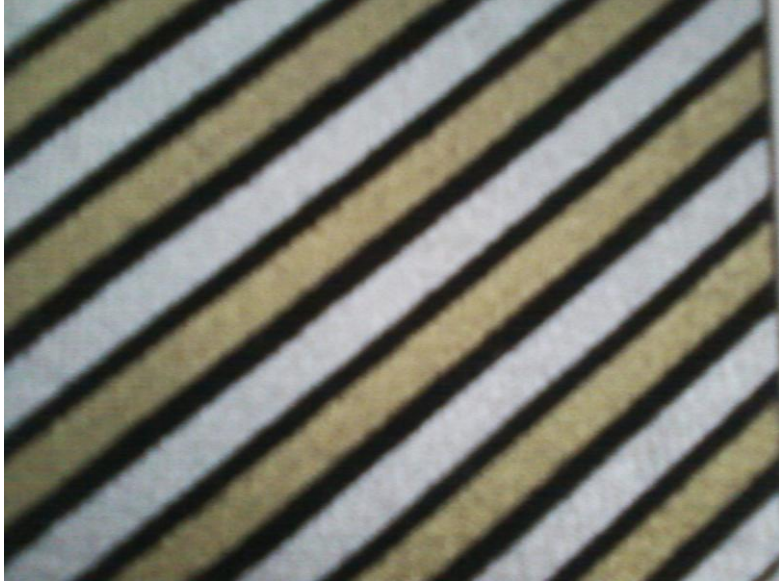
Baskı sonrasında kalıbın veya baskı sırasında kullanılan diğer malzemelerin tazyikli suyla iyice temizlenmesi gerekir. Aksi takdirde kalıpta tıkanmalar meydana gelebilir.

1.3. Son İşlemler

Yaldız baskı için kalıplarla kumaşa, yaldızlı baskı patı aktarıldıktan sonra yaldızın kumaşa sabitlenmesi için 160-180 °C sıcaklıkta, 2-3 dakika fikse makinesinde fikse edilmesi gerekir. Yıkama ve sürtünme sonucunda yaldızların dökülmemesi ve yapılan baskının kaybolmaması için fikse işlemi önemlidir. Yıkama ve sürtünme haslıklarının yüksek olması fikse işlemine bağlıdır.

Resim 1.5: Fikse makinesi

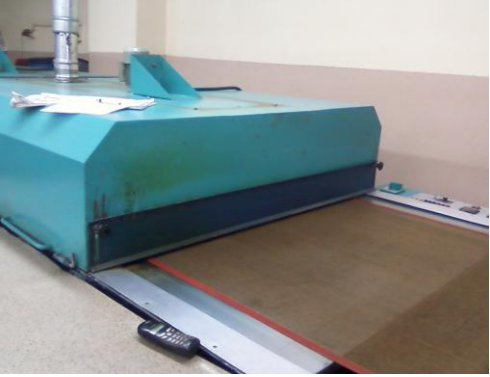

Resim 1.6: Yıldız baskı örneği

UYGULAMA FAALİYETİ

Yıldız baskı uygulamasını yapınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Yıldız baskı için gerekli malzemeleri hazırlayınız. • Baskı yapılacak kumaş/ parça • Baskı kalıbı • Rakle • Baskı patı için gerekli kimyasal maddeler	
➤ Yıldızlı baskı patını hazırlayınız.	
➤ Baskı yapılacak parça kumaşı baskı masasına seriniz. 	➤ Parçanın baskı esnasında kaymaması için masaya yapıştırınız.
➤ Baskı şablonunu parça kumaşın üzerine yerleştiriniz.	
➤ Şablonun pat garaj alanına yıldızlı baskı patını dökünüz. 	

➤ Rakleyle patı kumaşa aktarınız. 	
➤ Şablonu parçanın üzerinden kaldırınız.	
➤ Fikse makinesinin ayarlarını yapınız. 	➤ Makine sıcaklığını 160-180 °C'ye ayarlayınız.
➤ Baskı yapılan kumaşı fikse makinesinden geçirerek fikse işlemini yapınız.	➤ 160-180 °C'de, 2-3 dakika fikse ediniz.
➤ Kumaşı fikse makinesinden alınız.	
➤ Çalışma ortamını temizleyiniz.	➤ Baskı şablonunu ve rakleyi temizlemeyi unutmayınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız becerileri “**Evet**” ve “**Hayır**” kutucuklarına (X) işareti koyarak kontrol ediniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Yıldız baskı için gerekli malzemeleri hazırladınız mı?		
2. Yıldızlı baskı patını hazırladınız mı?		
3. Baskı yapılacak parça kumaşı baskı masasına serdiniz mi?		
4. Baskı şablonunu parça kumaşın üzerine yerleştirdiniz mi?		
5. Şablonun pat garaj alanına yıldızlı baskı patını döktünüz mü?		
6. Rakleyle patı kumaşa aktardınız mı?		
7. Şablonu parçanın üzerinden kaldırdınız mı?		
8. Fikse makinesinin ayarlarını yaptınız mı?		
9. Baskı yapılan kumaşı fikse makinesinden geçirerek fikse işlemini yaptınız mı?		
10. Kumaşı fikse makinesinden aldınız mı?		
11. Çalışma ortamını temizlediniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “**Hayır**” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız “**Evet**” ise “Ölçme ve Değerlendirme”ye geçiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerde verilen bilgileri okuyunuz. Okuduğunuz her bir cümlenin başındaki parantezin içerisine, eğer verilen bilgi doğru ise “D”, yanlış ise “Y” yazınız.

1. () Yıldız baskı, yıldız baskı tutkalına yıldız tozu karıştırıldıktan sonra kalıp ile kumaşa aktarılan parlak görünümlü bir baskı çeşididir.
2. () Yıldız baskının görünüşü mattır.
3. () Yıldız baskıda kullanılan yıldız tozu kumaşa iyi bağlanırsa, yapılan baskının yıkama ve sürtünme haslıkları kötü olacaktır.
4. () Yıldız tozu altın, bakır ve gümüş renklerde dir.
5. () Yıldız baskı patında yer alan binder pata renk veren maddedir.
6. () Yıldız baskı sonrası fikse işlemi 160- 180 °C sıcaklıkta 2-3 dakika fikse makinesinde yapılır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Öğrenme faaliyetinde kazandırılacak bilgi ve beceriler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında, tekniğine uygun olarak sedef baskı yapabileceksiniz

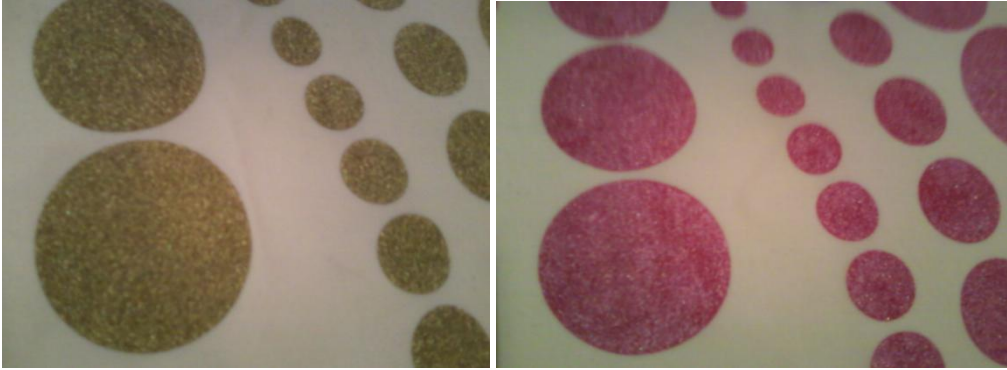
ARAŞTIRMA

- Çevrenizde sedef baskı yapan işletmeleri gezerek sedef baskının yapılışı hakkında bilgi toplayınız.

2. SEDEF BASKI

Sedef baskı, sedef baskı patına pigment boyar madde karıştırıldıktan sonra kalıp ile kumaşa aktarılan bir baskı çeşididir.

Sedef baskı da yıldız baskı gibi kumaşa farklı efekt kazandıran özel baskılardan biridir. Görünüş olarak her iki baskı birbirine çok benzer ve ayırt etmek zordur. Yıldız baskıda olduğu gibi sedef baskının da görünüşü parlak ve canlıdır. Tek fark, yıldız baskı altın, gümüş ve bakır renklerdeyken sedef baskının renk paleti geniştir. Pigment boyar maddelerle elde edilen tüm renkler kullanılarak sedef baskı yapılabilir. Sedef baskıda sadece sedef kullanılırsa sedef renginde baskı elde edilir. Pigment boyar madde ilavesi yapılırsa farklı renklerde sedef baskı yapılabilir.

Resim 2.1: Yıldız ve sedef baskı örnekleri

2.1. Sedef Baskı Patı Hazırlama

Sedef baskı patı, renksiz hazırlanan sedef patına pigment boyar madde ilavesiyle renklendirilir.

Sedef baskı patında yer alan kimyasal maddeler ve miktarları aşağıdaki gibidir:

143 g	Su
7 g	Di amonyum fosfat
50 g	Gliserin
50 g	Üre
200 g	Binder
200 g	Sedef
350 g	Gaz

1000 g Hazır sedef patı

Sedef patı hazırlanırken dikkat edilecek hususlar şunlardır: Yukarıdaki reçetede ki sıra takip edilmelidir. Sedef yavaş yavaş ve karıştırılarak ilave edilmelidir. Gaz ilavesi de azar azar ve karıştırılarak yapılmalıdır.

Reçetede yer alan kimyasal maddeler karıştırıldığında renksiz ve şeffaf bir pat elde edilir. Patın renklenmesi için pigment boyar maddeler kullanılır. Mikserle karıştırılıp homojen bir karışım elde edildikten sonra pat baskıya hazır hale getirilir.

Resim 2.2: Sedef baskı patı

İşletmeler sedef patını kendileri hazırlayabildikleri gibi baskı kimyasalları üreten firmalardan hazır olarak da alıp kullanabilmektedir. Baskı yapılacağı zaman pigment boyar madde karıştırılabilir. Karıştırılan pigment boyar maddenin rengine göre baskı patı da renklendirilmiş olur.

2.2. Sedef Baskının Yapılışı

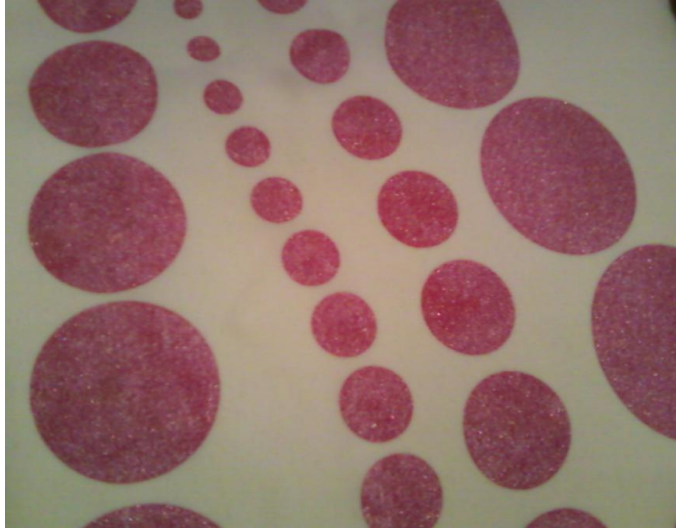
Sedef baskı patını aktarmada kullanılan baskı kalıpları, düz baskıda kullanılan kalıplarla aynıdır. Önceden desen aktarılmış ve pozlandırılmış hazır kalıplar kullanılabilir. İnce gözenekli gaze beziyle yapılmış şablonlar sedef baskıda rahatlıkla kullanılabilir.

Sedef baskı yapılacak kumaş, baskı masasına yerleştirilir. Kumaş, baskı esnasında kaymaması için yapıştırıcıyla masaya sabitlenir. Baskı şablonu kumaşın üzerine yerleştirilir. Hazırlanan sedef baskı patı, şablonun pat garaj alanına döküldükten sonra rakle yardımıyla baskı yapılır.

Baskı sonrasında kalıbın veya baskı sırasında kullanılan diğer malzemelerin tazyikli suyla iyice temizlenmesi gerekir. Aksi takdirde kalıpta tıkanmalar meydana gelebilir.

Resim 2.2: Sedef baskı örneği

Resim 2.3: Sedef baskı örneği

2.3. Son İşlemler

Sedef baskı için kalıplarla kumaşa sedef patı aktarıldıktan sonra patın kumaşa sabitlenmesi için 160-180 °C sıcaklıkta 2-3 dakika fikse edilmesi gerekir. Fikse işlemi için fikse makinesi kullanılabilir.

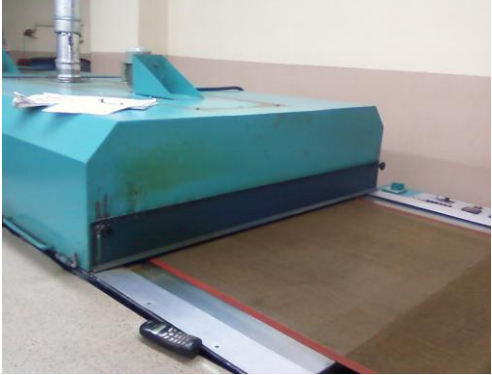

Resim 2.5: Fikse makinesi

UYGULAMA FAALİYETİ

Sedef baskı uygulaması yapınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Sedef baskı için gerekli malzemeleri hazırlayınız. • Baskı yapılacak kumaş/ parça • Baskı kalıbı • Rakle • Baskı patı için gerekli kimyasal maddeler	
➤ Sedef baskı patını hazırlayınız.	
➤ Baskı yapılacak parça kumaşı baskı masasına seriniz. 	➤ Parçanın baskı esnasında kaymaması için masaya yapıştırınız.
➤ Baskı şablonunu parça kumaşın üzerine yerleştiriniz.	
➤ Şablonun pat garaj alanına sedef baskı patını dökünüz. 	
➤ Rakleyle patı kumaşa aktarınız.	

	
➤ Şablonu parçanın üzerinden kaldırınız.	
➤ Fikse makinesinin ayarlarını yapınız. 	➤ Makine sıcaklığını 160- 180 °C'ye ayarlayınız.
➤ Baskı yapılan kumaşı fikse makinesinden geçirerek fikse işlemini yapınız.	➤ 160- 180 °C'de, 2-3 dakika fikse ediniz.
➤ Kumaşı fikse makinesinden alınız.	
➤ Çalışma ortamını temizleyiniz.	➤ Baskı şablonunu ve rakleyi temizlemeyi unutmayınız.

KONTROL LİSTESİ

Metraj kumaşa dijital baskı uygulaması faaliyeti kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız becerileri “**Evet**” ve “**Hayır**” kutucuklarına (X) işareti koyarak kontrol ediniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Sedef baskı için gerekli malzemeleri hazırladınız mı?		
2. Sedef baskı patını hazırladınız mı?		
3. Baskı yapılacak parça kumaşı baskı masasına serdiniz mi?		
4. Baskı şablonunu parça kumaşın üzerine yerleştirdiniz mi?		
5. Şablonun pat garaj alanına, sedef baskı patını döktünüz mü?		
6. Rakleyle patı kumaşa aktardınız mı?		
7. Şablonu parçanın üzerinden kaldırdınız mı?		
8. Fikse makinesinin ayarlarını yaptınız mı?		
9. Baskı yapılan kumaşı fikse makinesinden geçirerek fikse işlemini yaptınız mı?		
10. Kumaşı fikse makinesinden aldınız mı?		
11. Çalışma ortamını temizlediniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “**Hayır**” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız “**Evet**” ise ‘Ölçme ve Değerlendirme’ye geçiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1. () Sedef baskı, sedef baskı patına sedef karıştırıldıktan sonra kalıpla kumaşa aktarılan bir baskı çeşididir.
2. () Sedefle yaldız baskı birbirine çok benzer ve ayırt etmek zordur.
3. () Sedef baskının görünüşü parlak ve canlıdır.
4. () Sedef baskıda geniş gözenekli gaze beziyle yapılmış şablonlar kullanılabilir.
5. () Sedef baskı sonrasında kumaş fıkse ve yıkama işlemlerine tabi tutulur.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-3

AMAÇ

Öğrenme faaliyetinde kazandırılacak bilgi ve beceriler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında, tekniğine uygun olarak sim baskı yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Çevrenizde sim baskı yapan işletmeleri gezerek sim baskının yapılışı hakkında bilgi toplayınız.

3. SİM BASKI

Sim baskı, sim baskı tutkalına sim karıştırıldıktan sonra baskı kalıbıyla kumaşa aktarılan özel bir baskı çeşididir.

Resim 3.1: Sim baskı örneği

Sim baskının görünüşü, üzerindeki simlerden dolayı parlak ve canlıdır. Görünüş olarak yaldız, sedef ve sim baskı birbirine çok benzer ve ayırt etmek zordur. Sim baskıyı elinize bulaşan simlerden ayırt edebilirsiniz.

Sim baskıda baskıya renk veren, kullanılan simdir. Üretici firmaların çok geniş sim renk paleti mevcuttur. Sim, baskı patında kullanılan yapıştırıcı ve sonrasında yapılan fıkse işlemiyle kumaşa ne kadar iyi bağlanırsa yapılan baskının yıkama ve sürtünme haslıkları da o kadar iyi olacaktır. Kullanım esnasında simlerin dökülmesi ya da bulaşması azalacaktır.

Resim 3.2: Sim kataloğu

3.1. Simli Baskı Patı Hazırlama

Sim baskıda kullanılan simli baskı patı, baskı tutkalına sim karıştırılarak hazırlanır. Pata renk veren simdir.

Sim baskı tutkalı, sim karıştırılmadan önce reçetede yer alan kimyasal maddelerin karıştırılmasıyla elde edilen karışımdır. Sim baskı tutkalı piyasada hazır olarak satılmaktadır. Renksiz ve şeffaf görünümlüdür. Baskı yapılacağında sim baskı tutkalına sim karıştırılır ve baskıya hazır hale getirilir. Baskı tutkalına karıştırılacak sim oranı, müşterinin isteğine göre belirlenir. Ortalama olarak % 15-20 oranında sim karıştırılması tercih edilir.

3.2. Sim Baskının Yapılışı

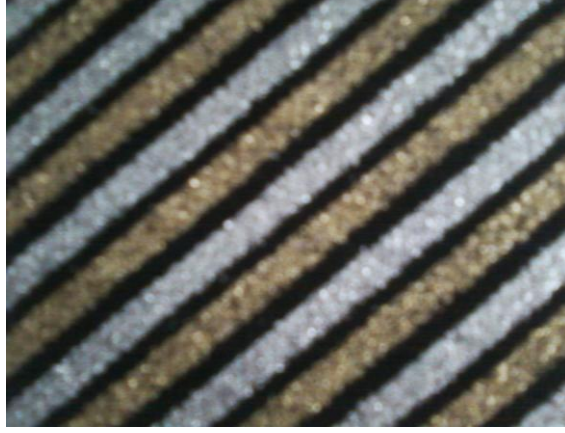
Sim baskı patını aktarmada kullanılan baskı kalıpları düz baskıda kullanılan kalıplarla aynıdır. Ancak geniş gözenekli gaze bezi (ipek) ile yapılmış, önceden desen aktarılmış ve pozlandırılmış hazır kalıplar kullanılmalıdır.

Resim 3.3: Sim baskıda kullanılan baskı şablonunun yakından görünüşü

Sim baskı yapılacak kumaş, baskı masasına yerleştirilir. Kumaş, baskı esnasında kaymaması için yapıştırıcıyla masaya sabitlenir. Baskı şablonu kumaşın üzerine yerleştirilir. Hazırlanan simli baskı patı, şablonun pat garaj alanına döküldükten sonra rakle yardımıyla baskı yapılır.

Baskı sonrasında kalıbın veya baskı sırasında kullanılan diğer malzemelerin tazyikli su ile iyice temizlenmesi gerekir aksi takdirde kalıpta tıkanmalar meydana gelebilir.

Resim 3.4: Sim baskı örneği

3.3. Son İşlemler

Sim baskı için kalıplarla kumaşa simli baskı patı aktarıldıktan sonra simin kumaşa sabitlenmesi için 160-180 °C sıcaklıkta, 2-3 dakika fikse makinesinde fikse edilmesi gerekir. Yıkama ve sürtünme sonucunda simlerin dökülmemesi için fikse işlemi önemlidir. Yıkama ve sürtünme haslıklarının yüksek olması fikse işlemine bağlıdır.

Resim 3.5: Fikse makinesi

Resim 3.6: Kontürleri simle basılmış sim baskı örneği

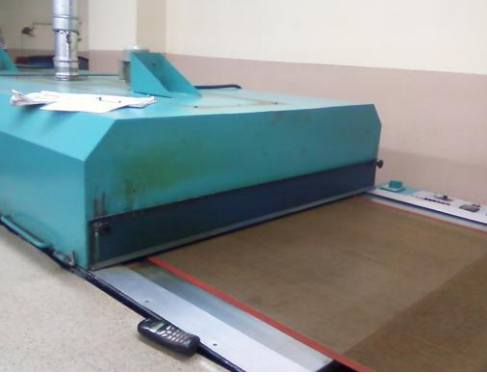

Resim 3.7: Sim baskı örneği

UYGULAMA FAALİYETİ

Sim baskı uygulaması yapınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Sim baskı için gerekli malzemeleri hazırlayınız. • Baskı yapılacak kumaş/ parça • Baskı kalıbı • Rakle • Baskı patı için gerekli kimyasal maddeler • Sim	
➤ Simli baskı patını hazırlayınız.	
➤ Baskı yapılacak parça kumaşı baskı masasına seriniz. 	➤ Parçanın baskı esnasında kaymaması için masaya yapıştırınız.
➤ Baskı şablonunu parça kumaşın üzerine yerleştiriniz.	
➤ Şablonun pat garaj alanına simli baskı patını dökünüz.	
➤ Rakleyle patı kumaşa aktarınız. 	

➤ Şablonu parçanın üzerinden kaldırınız.	
➤ Fikse makinesinin ayarlarını yapınız. 	➤ Makine sıcaklığını 160-180 °C'ye ayarlayınız.
➤ Baskı yapılan kumaşı fikse makinesinden geçirerek fikse işlemini yapınız.	➤ 160-180 °C' de 2-3 dakika fikse ediniz.
➤ Kumaşı fikse makinesinden alınız.	
➤ Çalışma ortamını temizleyiniz.	➤ Baskı şablonunu ve rakleyi temizlemeyi unutmayınız.

KONTROL LİSTESİ

Pamuklu kumaşa dijital baskı sonrası fıkse işlemi uygulaması faaliyeti kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız becerileri “**Evet**” ve “**Hayır**” kutucuklarına (X) işareti koyarak kontrol ediniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Sim baskı için gerekli malzemeleri hazırladınız mı?		
2. Simli baskı patını hazırladınız mı?		
3. Baskı yapılacak parça kumaşı baskı masasına serdiniz mi?		
4. Baskı şablonunu parça kumaşın üzerine yerleştirdiniz mi?		
5. Şablonun pat garaj alanına simli baskı patını döktünüz mü?		
6. Rakleyle patı kumaşa aktardınız mı?		
7. Şablonu parçanın üzerinden kaldırdınız mı?		
8. Fıkse makinesinin ayarlarını yaptınız mı?		
9. Baskı yapılan kumaşı fıkse makinesinden geçirerek fıkse işlemini yaptınız mı?		
10. Kumaşı fıkse makinesinden aldınız mı?		
11. Çalışma ortamını temizlediniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “**Hayır**” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız “**Evet**” ise “Ölçme ve Değerlendirme”ye geçiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1. () Sim baskı, baskı patı kalıbıyla kumaşa aktarıldıktan sonra üzerine sim serpiştirilerek yapılır.
2. () Sim baskının yıkama ve sürtünme haslıkları iyi olursa simler daha fazla dökülecektir.
3. () Sim baskı tutkalı renksiz ve şeffaftır.
4. () Sim baskıda ince gözenekli gaze bezi ile yapılmış kalıplar kullanılmalıdır.
5. () Sim baskının 120-130 °C sıcaklıkta 2-3 dakika fikse edilmesi gerekir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise “Modül Değerlendirme”ye geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1. () Yıldız baskıda pata renk veren yıldız tozudur.
2. () Yıldız baskıda iri gözenekli gaze beziyle yapılmış şablonlar kullanılır.
3. () Yıldız baskı sonrası yıldızın kumaşa sabitlenmesi için fikse edilmesi gerekir.
4. () Yıldız baskı altın, gümüş ve bakır renklerde iken sedef baskının renk paleti geniştir.
5. () Sim baskıda baskıya renk veren kullanılan simdir.
6. () Simli baskının fikse işlemi preslerde yapılır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki modüle geçmek için öğretmeninize başvurunuz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ-1'İN CEVAP ANAHTARI

1.	D
2.	Y
3.	Y
4.	D
5.	Y
6.	D

ÖĞRENME FAALİYETİ-2'NİN CEVAP ANAHTARI

1.	Y
2.	D
3.	D
4.	Y
5.	Y

ÖĞRENME FAALİYETİ-3'ÜN CEVAP ANAHTARI

1.	Y
2.	Y
3.	D
4.	Y
5.	Y

MODÜL DEĞERLENDİRMENİN CEVAP ANAHTARI

1.	D
2.	Y
3.	D
4.	D
5.	D
6.	Y

KAYNAKÇA

- www.megep.meb.gov.tr